

גזרת נחי פ"ו (נפ"ו) - תרגול

תרגיל 1

נתחו את הפעלים לשורש ולבניין.

1	נותרה	2	נועצנו	3	נולדתי	4	נוסדת	5	נושעתי
6	הובלנו	7	מותירה	8	תושיטו	9	יוליך	10	נוריש
11	מישירים	12	היטיבו	13	הימינה	14	מיניקה	15	אישיר
16	מודע	17	מוכחים	18	הושטו	19	אורד	20	יוספו
21	מותר	22	הוריקו	23	להורש	24	מורידים	25	הונקה
26	תינקי	27	תלך	28	תותירו	29	הושבנה	30	נוספו
31	מושיעות	32	תאכלי	33	מושיבה	34	תאחזנה	35	הופיעו
36	יאמרו	37	יוכלו	38	מועילות	39	נוכחתן	40	לדעת
41	הוביש	42	נודיע	43	נודע	44	תאהבנה	45	תותרנה
46	יובלו	47	מוגיעים	48	ליצר	49	יוסיף	50	צאו

תרגיל 2

הבחינו בין בניין נפעל (נפ"ו), הפעיל (נפ"ו) וקל (שלמים).
חלק א - ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים.

1	נושקת	2	נוספת	3	נובלת	4	נועדת	5	מועדת
6	מועידה	7	נופלת	8	נוגעת	9	יגעה	10	נוטלים
11	נותרים	12	נוסקים	13	נותיר	14	נותר	15	תופרת

20	הולכת	19	הוקירה	18	יולדות	17	יועידו	16	תוספנה
25	יצר	24	נצרה	23	נוצרה	22	מורידה	21	מורדת
30	מונד	29	מושט	28	מוחל	27	מוחל	26	ינצר
35	הוגיע	34	נודיע	33	נוביש	32	נודע	31	הוסיפה

חלק ב - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים המודגשים שבמשפטים.

1. כבר **נואשנו** מלחכות לכם.
2. הם **מולכים** בכבוד על ארצם.
3. התינוק **מועד** בניסיונות ההליכה שלו.
4. הנערים **מורידים** את הסחורה מן המשאית.
5. **נותרנו** בודדים במערכה.
6. המפקדות **מוסרות** לחיילים את פקודת הקרב.
7. מתי **נועדתם** עם עמיתכם?
8. זו ארצנו. כאן **נולדנו**.
9. הוא רזה לאחרונה. הבגדים "נופלים" ממנו.
10. אתרי מידע רבים **נוספים** מדי יום ברשת האינטרנט.
11. האם **תודיעי** לי מתי **תגיעי** לכאן?
12. השדות ה**וריקו** לאחר הגשם.
13. הוצאות הספרים **מוציאות** לאור ספרים רבים.
14. הן **מושכות** בעול.
15. המנכ"לית **מוקירה** את פעילות עובדיה.
16. ידו של התינוק **מושטת** לפניו.
17. ערים אלה **נוסדו** לפני שנים רבות.
18. האם **יותר** לנו פנאי לאחר הביקור?
19. מתי **תישנה** אצלנו?
20. התשובה לתרגיל ה**וכחה** בדרך הקצרה.

תרגיל 3 - תרגיל מסכם

חלק א - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים שלפניכם. **בחרו פעלים באופן אקראי בכמות הרצויה לכם.**

1	הושיטו	2	תשבו	3	יועידו	4	נותתני	5	תיקרו
6	מוקרה	7	תובלנה	8	ללדת	9	הודיעה	10	הושיעו
11	היטיבה	12	מיניקה	13	תוקענה	14	הימיני	15	תנעצנה
16	יירש	17	נוספה	18	מישירים	19	ינספו	20	תיטיבי
21	תנתנה	22	הוספו	23	להנרש	24	מורישה	25	נוסדה
26	הועד	27	נושן	28	מושבבים	29	תיסדו	30	תורדנה
31	נואשת	32	התישרה	33	אישן	34	יסרו	35	נוליד
36	אלד	37	תורישני	38	יוכל	39	תלכנה	40	מישבבים
41	מיסדת	42	התנדעו	43	נשב	44	מוסיפים	45	שבו
46	רד	47	תיבשנה	48	מיבשים	49	מוכח	50	התיקרו
51	לשבת	52	מתנפחים	53	מתנגעים	54	דענה	55	יישרו

חלק ב - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים המודגשים שבמשפטים.

1. **נואשתי** מהמצב.
2. מעשיך **הוגיעו** אותי.
3. הוא **מישיר** את צעדיו לעבר היעד.
4. המטענים **ינבלו** ברכבת משא.
5. הם **ייגעו** ויתעייפו לאחר המלאכה.
6. אל **תיקרו** ברחוב.
7. **רדי** אל החצר!
8. **הוקרנו** את מעשיך.
9. **נצלו** את זמנכם הפנוי כהלכה!
10. סיכמנו **להנעז** בעתיד.
11. **נוצרת** כאן חברה חדשה.
12. המורה **התירה** להם להיבחן שנית.
13. הכיתה **מיצגת** במועצת התלמידים.
14. הפרחים **יבלו** באין מים.
15. השפעתו **נפרת** על הסביבה.
16. **געו** בתינוק, כדי להרגיעו.
17. **המרנו** על המשחקים.
18. האויבים **מגרו**.
19. הם **יקישו** מעניין אחד לאחר.
20. האש **נצתה** בשדות עקב סיגריה.

תרגיל 4

בחרו את התשובה המתאימה על פי הנדרש בכל סעיף וסעיף.

1. אנחנו **נוקיר** את מעשיך.
זמנו של הפועל הוא:
אותו פועל בזמן אחר:
- א. עבר ב. בינוני ג. ציווי ד. עתיד
א. מוקירים ב. מיקרים ג. התיקרו ד. מנקרים
2. על השולחן **נותרו** שיירי הארוחה.
זמנו של הפועל הוא:
אותו פועל בזמן אחר:
- א. עבר ב. בינוני ג. ציווי ד. עתיד
א. הותירה ב. הותרנו ג. יותרו ד. נותר
3. הנערה **תירש** את כל הכסף.
צורת ה**בינוני** של הפועל היא:
א. מרשה ב. מורשה ג. יורשת ד. ירשה
4. **נוכחנו** לדעת שצדקתם בעניין.
צורת ה**בינוני** של הפועל היא:
א. נוכחים ב. נוכחים ג. מתנכחים ד. ינכחו
5. רות **מורידה** את הספרים. היא **מורדת** במוסכמות.
לשני הפעלים - א. שורש זהה ובניין זהה.
ב. שורשים שונים בבניין זהה.
ג. שורשים שונים בבניינים שונים.
ד. שורשים זהים בזמנים שונים.
6. הנערות **נועצות** מסמר בקיר. הן **נועצות** בחברותיהן.
שני הפעלים נבדלים זה מזה - א. בשורש בלבד.
ב. בבניין בלבד.
ג. בשורש ובבניין.
ד. בשורש, בבניין, בגוף ובזמן.
7. התלמידה **נוכחת** בכל השיעורים. היא **נוכחת** בטעותה.
לפועל **נוכחת** בשני המשפטים א. שורש זהה ובניין זהה.
ב. שורשים שונים באותו הגוף.
ג. בניינים שונים באותו הגוף.
ד. צורת העבר של הפועל הראשון היא **נכחה**.
8. החיילת **נוצרת** את נשקה. בכיתתנו **נוצרת** אווירה נעימה.
א. בשני הפעלים ה"נ" שורשית.
ב. שני הפעלים שייכים לבניין קל.
ג. בשני הפעלים ה"ו" שורשית.
ד. שני הפעלים נבדלים בשורש, אך זהים בגוף.
9. הפרחים **יבלו** בלי מים. הנהגים **יובילו** את הפרחים לשוק. ציינו את המשפט שאינו נכון.
א. שני הפעלים שייכים לגזרת הנחים.
ב. בפועל הראשון הדגש מעיד על גזרת החסרים.
ג. שני הפעלים הם בגוף נסתרים.
ד. שני הפעלים בזמן עתיד.
10. האזור השומם הפך לארץ **נושבת**. היום **נושבת** רוח חמה. ציינו את המשפט הנכון.
א. בשורש בלבד. ב. בשורש ובבניין.
ג. בבניין, אך לא בשורש. ד. בשורש, אך לא בבניין.

11. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הזמן?
 א. נוֹעַצוּ ב. נוֹלְדָה
 ג. נוֹסִיף ד. נִכַח
12. איזה מן הפעלים הבאים אינו שייך לבניין נפעל?
 א. נוֹתְרָה ב. נוֹבֵיל
 ג. נוֹאֲשִים ד. נִנְכַח
13. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. מוֹעִילָה ב. מוֹעֵלֶת
 ג. תִּיַעַל ד. מִתְיַעַל
14. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין?
 א. יוֹשֵב ב. יוֹשִיב
 ג. אֲשַב ד. שָבוּ
15. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין?
 א. מִיַיִקָה ב. נוֹתִיר
 ג. יַיִסֵף ד. הוֹשֵטְתִי
16. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. הוֹכְחוּ ב. מִתְנַכְּחִים
 ג. נוֹכְחִים ד. נוֹכְחִים
17. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. תִרַד ב. הוֹרְדָנוּ
 ג. מוֹרְדִים ד. מוֹרְדִים
18. איזה פועל אינו בנוי מהשורש י-ד-ע בבניין קל?
 א. לְדַעַת ב. יוֹדְעִים
 ג. נוֹדַע ד. אֲדַע

תרגיל 5 - דיוקי הגייה

חלק א - בחרו את הצורה הנכונה של הפועל המנוקד מבין השתיים הנתונות.

1. אתה **תִּשָּׁב** / **תִּשָּׁב** על הספסל הראשון.
2. הוא **נוֹכַח** / **נִכַּח** במסיבה.
3. האם **הִינִיקָה** / **הִנִּיקָה** את תינוקה.
4. האם **תוֹכַל** / **תוֹכַל** לפגוש אותי?
5. המוצרים **נוֹצְרִים** / **נוֹצְרִים** במפעל.
6. אני **אֶצֵּא** / **יֵצֵא** מהחדר מיד.
7. לא **יִכְלַתִּי** / **יִכְלַתִּי** להגיע לפגישה.
8. **הוֹסֵף** / **הוֹסֵף** שמן לסלט!
9. היא **הִישִׁירָה** / **הִישִׁירָה** מבטה לעברי.
10. **טָבַל** / **טָבַל** את אצבעך במים!
11. אשמח אם **תִּלְךְ** / **תִּלְךְ** להרצאה.
12. הרוחות **נוֹשְׁבוֹת** / **נוֹשְׁבוֹת** בחוזקה.

חלק ב - בחרו את הצורה הנכונה של הפועל המנוקד מבין השתיים הנתונות.

1. האם **מִינִיקָה** / **מִינִיקָה** את בנה.
2. **הוֹשֵׁב** / **הוֹשֵׁב** את הפעוט על הכיסא!
3. הנערים **נִכְחוּ** / **נִכְחוּ** לדעת שחברם צדק בעניין.
4. מחר אני **אֶשֶׁן** / **אֶשֶׁן** / **אֶשֶׁן** בביתו של חברי.
5. **נִכְחַתִּי** / **נִכְחַתִּי** במקום בזמן פגישתם.
6. מוצרים אלה **נוֹצְרִים** / **נוֹצְרִים** בשיטות חדשניות.
7. העבודה הקשה **הוֹגִיעָה** / **הוֹגִיעָה** אותנו.
8. חֲשֵׁבֶת המשרד **הוֹתִירָה** / **הוֹתִירָה** את המסמכים על שולחנה ו**הוֹתִירָה** / **הוֹתִירָה** לעוזריה להתבונן בהם.

חלק ג - בחרו את הצורה הנכונה של כל אחד מן הפעלים או של הפועל ושל מילת היחס.

1. היא **הִישִׁירָה** / **הִישִׁירָה** מבטה לעבר **הנוֹכְחִים** / **נוֹכְחִים** באולם.
2. אבקש שת**צִאִי** / **תצִאִי** מן החדר בזמן שהם מדברים **עֲלֵיךְ** / **עֲלֵיךְ**.
3. אני **נוֹעֵץ** / **נוֹעֵץ** את יתד האוהל **בְּלַעֲדָם** / **בְּלַעֲדֵיהֶם**.
4. אני אשמח אם **תִּלְךְ** / **תִּלְךְ** **אֵלֵיהֶם** / **אֵלֵיהֶם**.
5. הלילה אני **אֶשֶׁן** / **אֶשֶׁן** **אֶצְלָהֶם** / **אֶצְלָם**.
6. בקשתי **מִמֶּנּוּ** / **מִמֶּנּוּ** **שִׁיב** / **שִׁיב** לידי.

תרגיל 6

לפניכם קבוצות של משפטים 1-9.

בכל קבוצה בחרו את האות המעידה על הגייה נכונה הן של הפועל והן של מילת היחס או של שני הפעלים.

1. א. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ב. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ג. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ד. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.

3. א. אִישׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ב. אִשְׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ג. אִישׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ד. אִשְׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.

4. א. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ב. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ג. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ד. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
5. א. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵיהֶם.
ב. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵיהֶם.
ג. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵם.
ד. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵם.

7. א. האם תֻּכַּל לְהִשִּׁיט לי יד?
ב. האם תֻּכַּל לְהוֹשִׁיט לי יד?
ג. האם תֻּכַּל לְהוֹשִׁיט לי יד?
ד. האם תֻּכַּל לְהִשִּׁיט לי יד?

8. א. הוֹשִׁט את ידך לעזרה, לבל יִגְעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ב. הוֹשִׁט את ידך לעזרה, לבל יוֹגִיעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ג. הוֹשִׁיט את ידך לעזרה, לבל יִגְעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ד. הוֹשִׁיט את ידך לעזרה, לבל יוֹגִיעוּ חבריך בעבודה הקשה.

9. א. הם נִכְחַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ב. הם נִכְחַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ג. הם נִכְחַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ד. הם נִכְחַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.